

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний університет «Одеська юридична академія»

**ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ
УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ
ТА ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ ХХІ СТОЛІТТЯ:
СИНЕРГІЯ НАУКОВИХ, ОСВІТНІХ
ТА ТЕХНОЛОГІЧНИХ РІШЕНЬ**

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної
конференції

19 травня 2023 року

У двох томах

Том 2

Видавництво
«Юридика»
2023

УДК 005.332.2(4):316.42(477)"364""20"(062.552)
Є24

Рекомендовано до друку Вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 3 від 16.06.2023 р.)

За загальною редакцією **С. В. Ківалова**.

Відповідальний за випуск **М. Р. Аракелян**.
Матеріали видано в авторській редакції.

Європейські орієнтири розвитку України в умовах війни та
Є24 глобальних викликів XXI століття: синергія наукових, освітніх
та технологічних рішень : у 2 т. : матеріали Міжнар. наук.-
практ. конф. (м. Одеса, 19 травня 2023 р.) / за загальною редак-
цією С. В. Ківалова. – Одеса : Видавництво «Юридика», 2023. –
Т. 2. – 828 с.

ISBN 978-617-8263-40-9

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Європейські орієнтири розвитку України в умовах війни та глобальних викликів XXI століття: синергія наукових, освітніх та технологічних рішень». У другому томі збірника відображено наукові напрацювання вчених, практиків, військовослужбовців у теоретичній та емпіричній площині в умовах повномасштабного військового вторгнення у сферах адміністративного права та процесу, фінансового, морського та митного права, організації та вдосконалення судоустрою, прокуратури, інших правоохоронних органів, адвокатури. Висвітлено питання кримінального права, кримінально-процесуальних аспектів кримінального провадження та кримінологічних особливостей протидії злочинності в умовах воєнного стану, криміналістики, судової експертизи, психології та медицини у забезпеченні судочинства, цивільного та сімейного права, інтелектуальної власності та патентної юстиції, цивільного судочинства, господарського права та процесу. Розглянуто актуальні питання діяльності сучасних бібліотек у закладах вищої освіти, фізичної підготовки здобувачів вищої освіти.

Збірник розраховано на наукових та науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, практичних працівників у сферах юридичної, економічної, соціологічної, політологічної, психологічної, філологічної наук, журналістики та кібербезпеки тощо.

УДК 005.332.2(4):316.42(477)"364""20"(062.552)

ISBN 978-617-8263-37-9 (у 2 т.)
ISBN 978-617-8263-40-9 (т. 2)

© Національний університет
«Одеська юридична академія», 2023

і соціальному прогресу суспільства, а також утвердження міжнародного авторитету України у світовій спільноті, а тому і належне законодавче регулювання всіх необхідних процедур.

Ключові слова: договір, спорт, нормативно-правове регулювання, фізкультурно-спортивні відносини, перевезення.

Key words: contract, sport, normative and legal regulation, physical culture and sports relations, transportation.

ЦУНЯК ПРИНА ГЕННАДІЙВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірантка кафедри цивільного права*

ВАЛЮТНІ ФОРВАРДИ

На міжнародному міжбанківському валютному ринку важливу хеджувальну функцію відіграють валютні форварди (англ. foreign exchange agreement, FXA), які фіксують валютний курс за операцією купівлі-продажу обумовленої суми валютних цінностей на визначену дату в майбутньому. За валютним форвардним контрактом продавець зобов'язується здійснити поставку обумовленої при укладанні контракту кількості валютних цінностей за курсом на вказану дату, а покупець бере зобов'язання прийняти цю поставку і виплатити відповідну суму коштів у іншій валюті [1]. Валютні форварди не є стандартизованими за строками чи сумами та фіксують умови на момент підписання контракту.

Форвардний валютний ринок існує з усіх основних валют з котируваннями терміном до одного року. Ліквідність цього ринку є вищою для більш коротких строків котирування. За своєю природою валютні форварди виступають одночасно операцією кредитування та продажу валют в межах одного контракту.

Операція з обміну валюти за форвардом може бути як реальною або умовною, коли за домовленістю сторін не відбувається поставка суми валютних цінностей, яка є базовим активом контракту, а замість цього виплачується курсова різниця в розрахунку на умовну суму контракту. Курсова різниця вираховується між курсом, зафіксованим у валютному форварді, та спот-курсом, який існує на дату фіксингу, тобто на день, коли фіксується ринковий курс валюти (дата фіксингу і дата валютування можуть як співпадати для певних видів валют (наприклад, канадський долар – долар США, так і відрізнятися.

Валютні форварди в залежності від наявності або відсутності реальної поставки поділяються на валютні форварди з реальною поставкою та розрахункові валютні форварди (англ. Non-Deliverable Forwards (далі – NDF).

Що стосується NDF, то вони є деривативами на різницю (англ. contracts for differences) та охоплюють декілька операцій. На першому етапі відбувається купівля/продаж певної суми іноземної

валюти у встановлений сторонами термін за курсом, встановленим контрактом на момент його укладання. На момент виконання контракту проводиться купівля/продаж такої ж самої суми іноземної валюти за курсом, який визначається на дату виконання контракту. В результаті між сторонами відбувається залік зустрічних грошових вимог, що виникають у момент виконання першої операції (форвард) та зустрічної операції.

NDF є видом валютного форвардного контракту, у якому на момент погашення форвардний курс порівнюється з референтною ставкою цього дня – в Україні це ставка НБУ. Ці контракти зазвичай укладаються за межами внутрішнього ринку країни, де діють обмеження на переміщення валюти. Однак обидві сторони можуть домовитися про NDF переведенням можливих прибутків та збитків у вільно конвертовану валюту. Різниця між форвардним курсом та курсом фіксингу обчислюється у вільно конвертованій валюті на дату сплати, що дає змогу отримати прибуток або збиток у цій валюті.

У разі, якщо на дату фіксингу курс валюти на ринку був нижчий, ніж курс, зафіксований у валютному форвардному контракті, продавець отримує прибуток від валютної операції, а покупець повинен виплатити йому різницю у ціні. Розмір цієї суми визначається як добуток різниці між курсами на суму контракту. Якщо курс валюти виявився вищим, ніж курс у контракті, то покупець отримує суму платежу від продавця.

Отже, валютний форвард складається з двох операцій: купівлі-продажу валюти та форвардної валютної операції. У разі безпоставочного валютного форварду, операція купівлі-продажу валюти не проводиться і розрахунок проводиться за різницею курсу валюти. Якщо відбувається реальна поставка валютообмінної операції, то розрахунок проводиться за існуючим на день фіксингу спотовим курсом. Безпосередньо за форвардним контрактом розрахунки проводяться окремо за сумою форвардного платежу (втрати або доходи за форвардними операціями).

Форвардні валютні контракти забезпечують захист обом учасникам від коливань валютних курсів протягом певного часового періоду. Курс валюти фіксується на момент укладення угоди, що дозволяє уникнути валютного ризику під час дії контракту. Таким чином, протягом часу дії контракту учасники не піддаються валютному ризику, пов'язаному з коливаннями валютних курсів, а їх майбутнє становище стає повністю визначеним, що відповідає сутності хеджування.

За законом усі види форвардних контрактів є деривативними контрактами, оскільки між датою їх укладення та датою розрахунків проходить певний період часу. Однак, чи відповідає валютний форвард з умовою поставки критеріям деривативу?

Валютний ф'ючерс є деривативом, оскільки купівля самої валюти при купівлі ф'ючерсу не відбувається, а сам контракт продається на біржі, а ціна ф'ючерсу відрізняється від валютного курсу [2]. Однак, у випадку валютного форварду з умовою поставки купівля чи продаж однієї валюти за іншу відбувається у дату погашення контракту. У цьому випадку валютний форвард відрізняється від контракту

про купівлю валюти за спотовою ціною лише використанням форвардного курсу обміну валют. Тому валютний форвард з умовою поставки не є деривативним контрактом.

Список використаних джерел:

1. Типові умови правочинів форвард на аграрні товари, метали та дизель, опціон на аграрні товари та своп з базовим показником на ціну товарів за контрактом товарний форвард. https://nabu.ua/images/uploaded/sys_media_doc/doc_e2b6eb806f1f31fcc8261d40aa5a8519.pdf
2. Лисак О. В., Ільющенко Г. В. Порівняльно-правова характеристика основних положень форвардних і ф'ючерсних контрактів. *Порівняльно-аналітичне право*. 2018. № 2. С. 153–155.

Ключові слова: базовий актив, валютні цінності, валютний ринок, деривативні контракти, поставка, форвардний контракт.

Key words: underlying asset, currency values, currency market, derivative contracts, delivery, forward contract.

Шамота Олександр Володимирович

Актуальні питання визначення гендерної рівності
в шлюбно-сімейних правовідносинах 547

Богомолова Валерія Сергіївна

Актуальні напрями вдосконалення процедури видачі
мікрокредитів в умовах воєнного стану. 550

Ващак Владислав Анатолійович

Ознаки саморегулювання в інтернеті 552

Веретільник Анна Ігорівна

Криптовалюти як об'єкт цивільних прав. 555

Колісниченко Сергій Васильович

Автомобільні дороги як об'єкт цивільних правовідносин 557

Маршук Юлія Сергіївна

Інформаційні права у сфері охорони здоров'я та їх захист. 559

Московчук Роксолана Петрівна

Виконання банківських договорів в умовах війни 562

Оскілко Олексій Олегович

Окремі питання захисту прав жінок-військовослужбовців
в Україні 564

Первак Анна Дмитрівна

Нормативно-правова регламентація соціального підприємства
як важливий крок у напрямку європейського розвитку України 567

Ткалич Максим Олегович,

Толмачевська Юлія Олегівна

Договір перевезення учасників спортивних змагань –
осіб з інвалідністю 569

Цуняк Ірина Геннадіївна

Валютні форварди 571

СЕКЦІЯ 24

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ТА ПАТЕНТНОЇ ЮСТИЦІЇ

Харитоновна Олена Іванівна

Концепція «комп'ютерної симуляції» та категорія
«віртуальної власності» 574

Ульянова Галина Олексіївна

Стягнення компенсації за порушення авторських прав. 578

Бааджи Наталія Пилипівна

Академічна доброчесність як складова академічної культури 580

Галупова Лариса Ігорівна

Захист авторських прав на контент, розміщений
у соціальних мережах 584